

عنوان مقاله:

بررسی «سه تابلو مریم» میرزاده عشقی، بر اساس نظریه کنش پی یر بوردیو

محل انتشار:

پژوهشنامه نقد ادبی و بلاغت، دوره 12، شماره 1 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

حمیدرضا مسعودی علوی - دانشجوی دکتری گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

پروین سلاجقه - دانشیار گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

عالیه یوسف فام - استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

خلاصه مقاله:

سیدمحمد رضا کردستانی مشهور به میرزاده عشقی از پیشگامان شعر نو در دوره مشروطه به شمار می آید که در اشعارش به مسایل سیاسی، اجتماعی و فرهنگی اشاره می کند؛ به همین دلیل اشعار وی را می توان با رویکرد جامعه شناسانه تحلیل کرد. بررسی آثار میرزاده عشقی بازگوکننده بسیاری از حقایق سیاسی، اجتماعی و فرهنگی دوره زندگی شاعر است که کانون نمود این مسائل را می توان در آثار وی به ویژه در شعر «سه تابلو مریم» یا «ایده آل» مشاهده کرد. نگارندگان بر این باورند که در این شعر تلفیق «عاملیت و ساختار» پی یر بوردیو و مفاهیم کاربردی آن به بهترین وجه آشکار می شود. با توجه به نظریه «کنش» بوردیو چگونه افراد کنش گر در شعر ایده آل عشقی تحت تاثیر سرمایه های درونی و عادت واره های نهادینه شده جامعه خویش نقش ایفا می کنند؟ دو مقوله «عادت واره» و «میدان» به عنوان اساس دیدگاه های بوردیو در این شعر میرزاده عشقی است که با طرح این دو مفهوم و تحلیل دیالکتیک میان آنها در جهان عینی می توان نشان داد که چگونه وضعیت نابرابر در جامعه دوره مشروطه همواره به نفع فرادستان بازتولید می شود. آنچه از شعر سه تابلو مریم دریافت می شود تعارض و تناقض اجتماعی و فرهنگی در بین مصادیق سنت و مدرنیته است که به عنوان یک کنش اجتماعی در نظریه فرهنگی بوردیو نمود می یابد. موضوعی که اهمیت این مقایسه را دوچندان می کند، نگاه میرزاده عشقی به مسائل اجتماعی است که وی را در برابر اسلاف و اخلاف خویش و همچون پی یر بوردیو در صف اول مبارزه با نظام سلطه قرار می دهد.

کلمات کلیدی:

دوره مشروطه، کنش اجتماعی، پی یر بوردیو، میرزاده عشقی، شعر سه تابلو مریم

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1766228>

